

A golden statue of Amir Timur stands on a red pedestal. The statue is a full-length figure of a man in traditional Central Asian attire, including a crown and a long robe. The pedestal is inscribed with "AMIR TEMUR".

AMIR TEMUR-BUYUK SIYMO

(1336-1405)

AMIR TEMUR

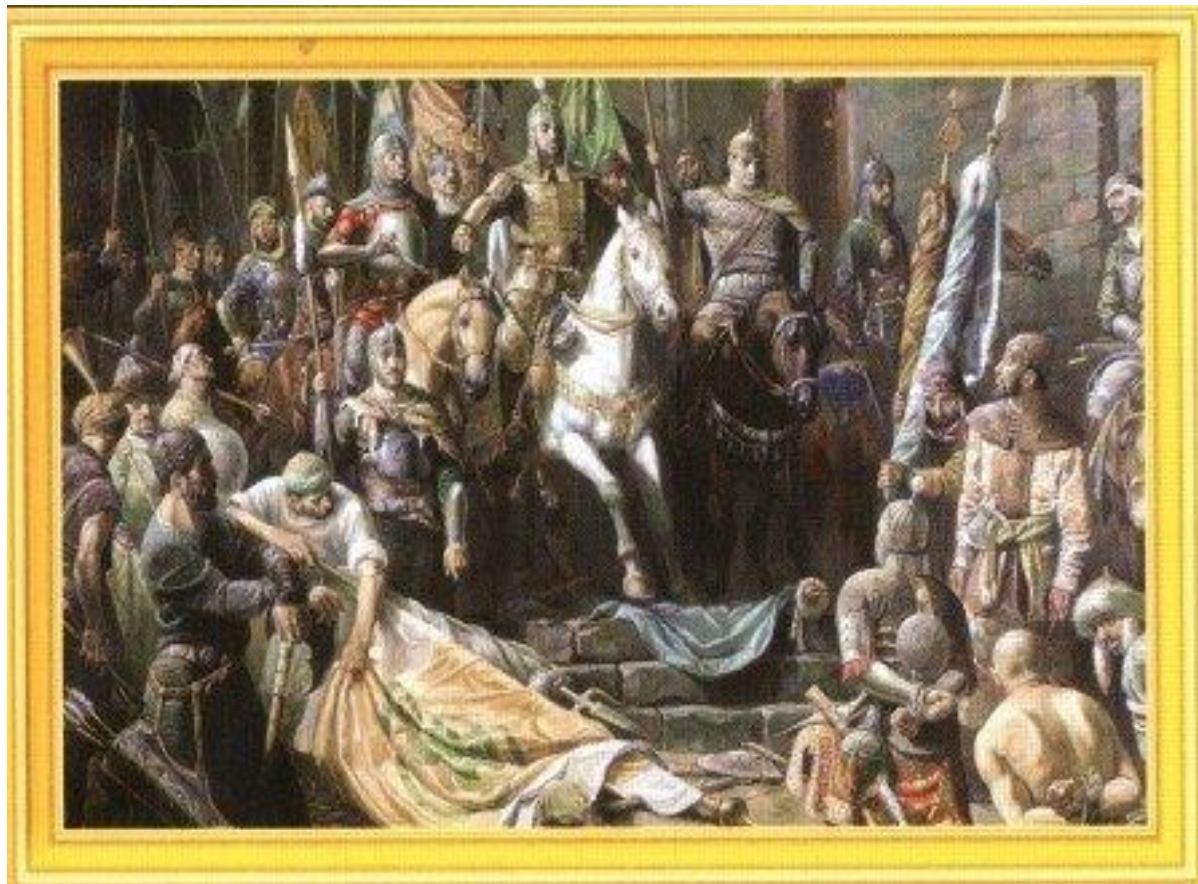

AMIR TEMUR -

Mashhur davlat arbobi,
O'rta asrlar islohotchisi,
sarkarda, adolat uchun
tolmas kurashchi, ilm-fan
va madaniyat rahnamosi

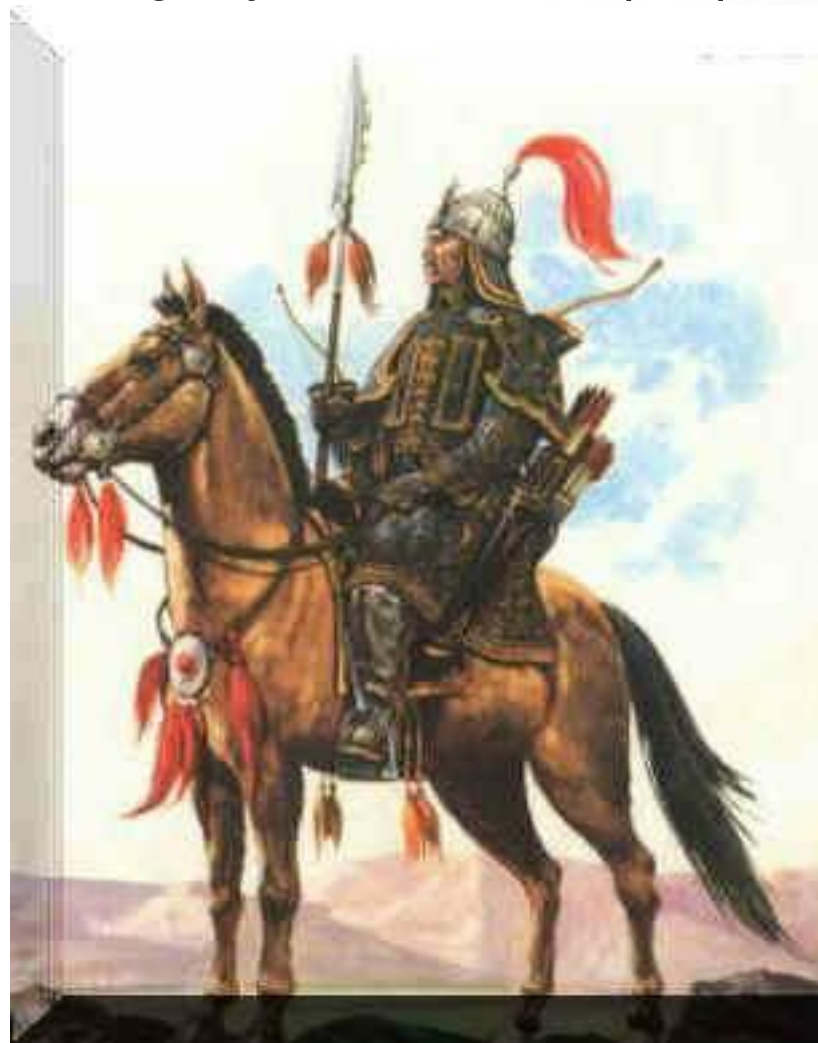

Siyosiy maydonga qadam qo'yganida Amir Temur endigina 24 yoshga kimgandi. Mamlakat parokanda, mahalliy siyosiy kuchlar o'rtasidagi o'zaro qarama-qarshiliklar avj olgandi. Ustiga ustak, Chingizxon avlodlari Movarounnahrda tez-tez bosqin uyushtirib turardi.

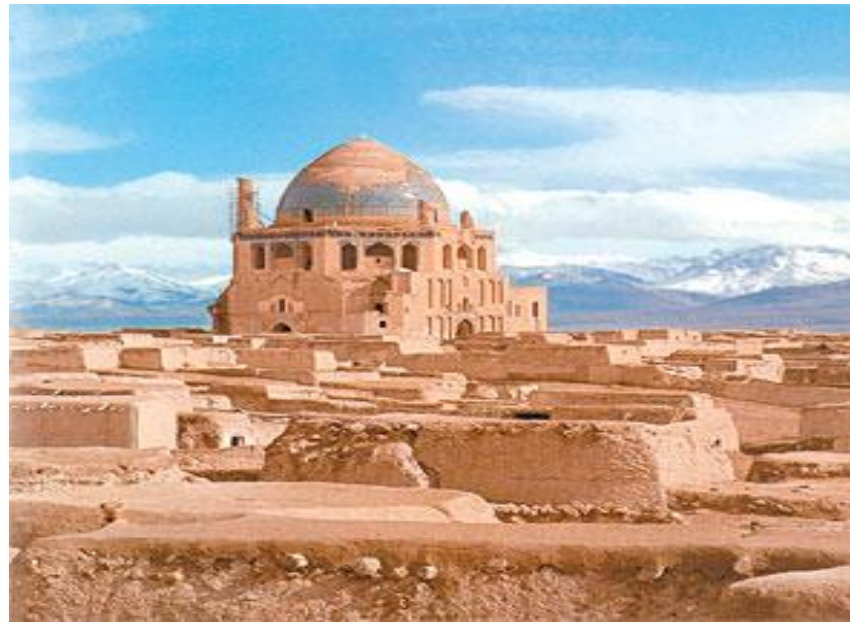
Taxminan bir asr davom etgan bu davrda Movarounnahrning istibdod alamini tortgan oddiy fuqarolaridan to yirik siyosiy arboblariyu din peshvolarigacha juda ham og'ir kun kechirdilar. Jamiyatga ozodlikka va taraqqiyotga bo'lgan intilishlarni o'zida mujassam etgan xaloskor, dohiy zarur edi. Taqdir taqozosi bilan Amir Temur ana shunday xaloskor va yo'lboshchi sifatida tarix sahnasida paydo bo'ldi.

1370 yilda Amir Temur Balxda bo'lib o'tgan qurultoyda Movarounnahrning ulug' amiri deb e'lon qilindi. Amir Temurning buyuk saltanat barpo qilish bobidagi sa'y-harakatini shartli ravishda 2 ga bo'lish mumkin. Birinchi davr 1370-1388 yillar bo'lib, bu davrda Temur asosan turkiy xalqlardan tashkil topgan Chig'atoy mulkini markazlashgan davlatga birlashtirish uchun kurashdi. Ikkinchi davr 1388-1405 yillardir. Bu davrda Temur o'z davlati hududini kengaytirish va buyuk saltanat barpo etishni o'z oldiga maqsad qilib qo'yadi.

A decorative geometric pattern in the top-left corner, featuring interlocking hexagons and stars in shades of blue, white, and gold.

Tarqoqlikni bartaraf etib, ayrim o'lkalarni yagona davlatga birlashtirish Amir Temurning asosiy maqsadi edi. U davlatning poytaxti qilib So'g'diyananing qadimiy poytaxti bo'lgan Afrosiyob xarobalari yonidagi Samarqandni belgiladi...

...va yangi buyuk shaharga asos soldi.

Tarix Amir Temurni makedoniyalik Iskandar, Doro 1, Yuliy Sezar kabi yirik sarkardalar bilan bir qatorga qo'yadi. Amir Temur- mingta jang o'tkazib birontasida ham yengilmagan mashhuri zamon sarkarda !

14-asrning ikkinchi yarmida Movarounnahr Yaqin va O'rta Sharqning tijorat, iqtisod va madaniyat markaziga aylanib bordi. Chingizxon qo'shinlari tomonidan tag-tubigacha vayron qilingan Samarqand, Kesh, Buxoro, Termiz, Toshkent, Marv, Hirot kabi va boshqa qadimiy shaharlar obod bo'la boshladi. Masjidu madrasalar, maqbaralar, karvonsaroylar va hammomlar qurildi.

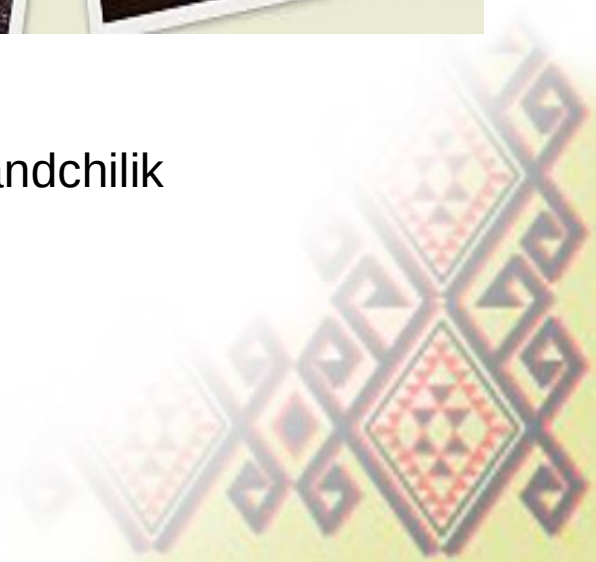

Mamlakat iqtisodiyoti mustahkamlandi, savdo va hunarmandchilik ishlab chiqarishi rivojlana boshladi, qo'shni va uzoqdagi mamlakatlar bilan savdo-xo'jalik aloqalari kengaydi.

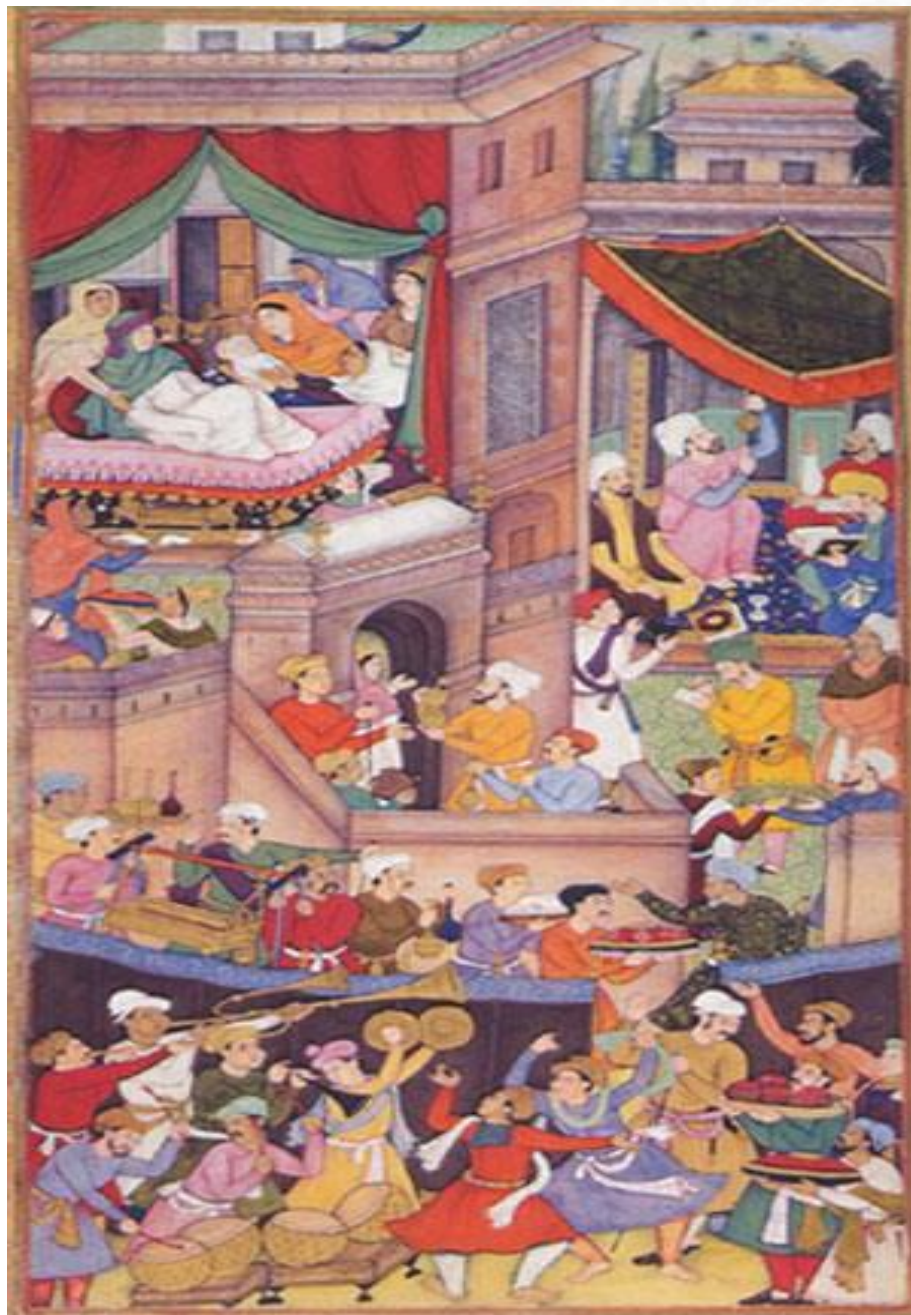

"Temur tuzuklari" dan namunalar:

"Dilimning mashriqdan ko'tarilgan birinchi tuzuk shundan iborat bo'ldiki, islom dinin yoyib, Muhammad, unga Tangrining marhamatlari va salomlari bo'lsin, shariatni quvvatladim. Jahonni turli mamlakatlari, katta va kichik shaharlarida islom dinini va yaxshi odamlar orasida shariatni yoydim va o'z saltanatimni shariat bilan bezadim".

"Raiyat ahvoldan ogoh bo'ldim,
ulug'larni og'a qatorida,
kichiklarni farzand o'rnida
ko'rdim. Har yerning tabiatini,
har elning rasmi-odat, yo'l-
yo'sinlaridan voqif bo'lib turdim,
har bir o'lka va shahar
aholisining ulug'lari va
buzruglari bilan oshno bo'ldim
va ularning mijozlariga,
tabiatiga to'g'ri kelgan, o'zlari
tilagan odamlarni ularga hokim
qilib tayinladim. Har bir diyor
aholisining ahvolidan ogoh
bo'lib turdim. har bir
mamlakatning ahvolini, sipohu
raiyyat kayfiyatini, turmushlarini,
bular o'rtasidagi aloqalarni yozib
menga bildirib turish uchun
diyonatli, kishilardan
voqeanavislar belgiladim ."

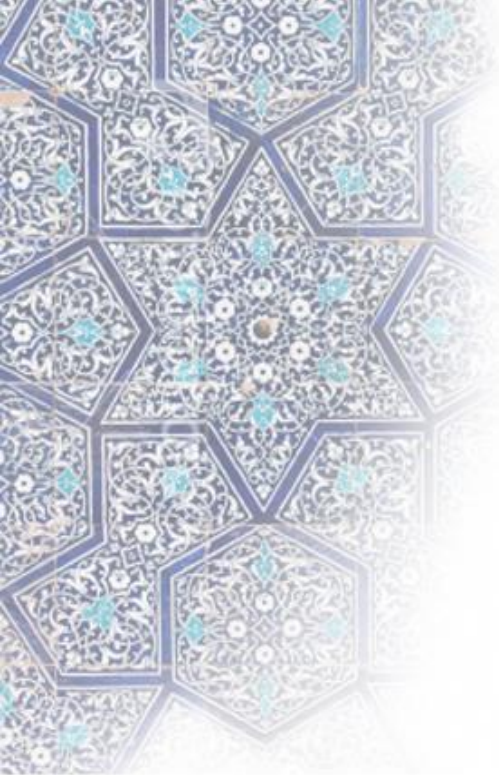

"Hech kimdan o'ch olish maqomida bo'lmadim. Tuzimni totib menga yomonlik qilganlarni Parvardigori olamga topshirdim. Ish ko'rgan, shijoatli er-yigitlarni qoshimda tutdim, ko'ngli buzuvq qo'rqqoqlarni majlisimdan quvib yubordim".

"Biron mamlakatda jabr-zulm va fisq-fasod kuchayib ketarkan, asl podshohlar adolat o'rnatib, fisq-fasodni, zulmni yo'qotish niyatida ana shunday mamlakatga hujum boshlashi lozim. Tangri taolo shu niyatining sharofati bilan mamlakatni zolimning qo'lidan tortib olib, odil (podshoh)ga topshiradi".

"Yana amr qildimki, g'anim tomonidan bizning qo'limizga har qanday sipohiy asir bo'lib tushsa, uni o'ldirmasinlar, unga ixtiyor bersinlar. Agar navkarlikni qabul qilsa, navkar qilsinlar, yo'q esa uni ozod etsinlar. Bunga misol, men (Qaysar bilan urushda) to'rt ming rumlik askarni ozod qildim"

"Qaysi bir sipohiy
tuz haqi va
vafodorlikni
unutib, xizmat
vaqtida o'z
sohibidan yuz
o'girib, mening
oldimga kelgan
bo'lsa, unday
odamni o'zimga
eng yomon
dushman deb
bildim".

"Dono vazir shuldirki, o'z o'rniga qarab, goh qattiqqo'llik bilan gohida esa muloyimlik bilan ish yuritadi. Bunday vazir ortiqcha qattiqqo'llik ham qilmaydi, ko'p muloyimlik bilan ham yumshab ketmaydi. Agar muloyimlik qilsa, dunyotalab, ta'magir odamlar uni yutib yuboradilar. Agar ortiqcha qattiqqo'llik ishlatsa, undan qochadilar va unga (boshqa) yo'lamaydilar".

"...butun mamlakatda buyruq, farmon berish ishlari podshohning o'zida bo'lishi lozimki, har ishda podshoh o'zo hukm chiqarsin, toki hech kim uning hukmiga aralashib, o'zgartira olmasin".

"Ochiq yuzlilik, rahm-shafqat bilan xalqni o'zimga rom qildim. Adolat bilan ish yuritib, jabr-zulmdan uzoqroqda bo'lishga intildim".

Ming afsuskim, 1405-yil 18-fevral sanasida buyuk bobomiz bu dunyodan ko'z yumadilar. Ularni o'z vasiyatlariga ko'ra piru ustozini Shayx Sayyid Baraka qabrlarining Oyoq tomoniga dafn etadilar.

2006 yil 9 aprel kuni O'zbekistonda buyuk davlat arbobi va sarkarda, Yevropada "Tamerlan" degan nom bilan mashhur bo'lgan Amir Temur tavalludining 670 yilligi keng nishonlandi.

**BUYUK BOBOMIZ RUHI
QALBIMIZDA ABADIY YASHAGAY!**

**E'TIBORINGIZ UCHUN
TASHAKKUR!**

